

СРДСКА

БРОЈ 5 ПАРА

БРОЈ 5 ПАРА

Стар Редакције и Администрације Косовског ул. бр. 22.
Оплаћа се лану у Администрацију. Цена утврђена.
Неплаћени се писма не примају. — Рукописи се не враћају.
Писма, рукописе, новца и све остало што се односи на лист, слаати власнику листа

СТРАЖА

Адреса на улограву: СРП. СТРАЖА.
Београд.
Претплата на Српску Стражу:
на годину Дин. 12 —
6 месеци 6 —
3 месеци 3 —
1 месец 1 —
За иностранство на пошти:
на годину Дин. 30 —
6 месеци 15 —
3 месеци 7 —

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 6 Ч. ПРЕ ПОДНЕ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092.

Немачка офанзива заустављена

БУКУРЕШТ, 5. августа

Према једној вести из Петрограда, руске армије знатно појачане и снабдевене муницијом, нарочито артиљериском, успеле су да на више тачака фронта задрже немачку офанзиву. Намера Макензена да опколи Русе пропала је.

Наше бојиште

(Извештај Врховне Команде)

— На Сави и Дунаву —

КРАГУЈЕВАЦ, 5 августа.

4 августа наша је артиљерија тукла непријатељску комену на мосту Черна према Верчесеви и на путу од Јесењаци до Оршаву.

Код Београда је наша артиљерија брзо ушуткала једну непријатељску батерију која је од села Иванова тукла Моштиње. Артиљериском ватром једне наше батерије прекинуло је непријатељу утврђивање на линији Старчево—Панчево. Потом је дошло до артиљериске борбе између непријатељских оруђа постављених на страни Јужног Вира Аде Старчева и према селу Винчи и једне наше батерије. Наша батерија брзо ушуткала непријатељска оруђа ико су сва забацила много више зрна од ње.

Истог дана друга једна наша батерија тукла је успешно непријатељска одељења која су се утврђивала на левој обали Дунава од аде Хује до Очанске аде и један повећи трен, који се кретао од Овчанских винограда на селу Овчи.

Провизорна окупација Бугарске

Из Париза смо добили овај извештај:

Демарш имаде да отвори пут свој одлучности. Сила Четвртог Споразума, која безусловно мора наступити, ако се Бугарска јасно не определи. Безизно држање у току годинашега нашега ратовања показало је, да су Четворе Силе увидиле да значајна Бугарска стоји у јакој таквој мерицама нашим непријатељима она са највећом и жељом да се ослободи, што је и највеће обавезе оне.

Све, што се могло учинити, да се спречи да се компензације, нестварљиве да постигну компензације, него просто да отклоне своје суделовање у ко-

не опет само њој бити од користи. Што не може сам на род учинити, ми му морамо помоћи.

Познато је, да је зачетак овога рата био Балкан. Целој Европи позната је германска тежња на исток. У последњих четрдесет година сва својна борба Балкана била је једно уверење против познатог Drang nach Osten. Данас се цела културна Европа подигла и придружила Балканцима за одбрану њихове слободе. У степењу балканских народа земит најидеалнијих тежња био је — потаскивање Турака из Европе... Сада је дошао тај моменат; снага културне Европе дошла је у помоћ и на какво је вероватно изненађење наишао? Бугарска, као географска авангарда Турске, затвара, своје капије, пред том помоћи и брани, да се испуни земит, душе њезинот и осталих балканских народа.

Цариград мора пасти и он би већ пао био, да су наше заједничке трупе нашле у Бугарској отворену капију; али она бијаше затворена неистинитом и недржавањем „неутралношћу“. Наше су трупе морале узети офанзиву преко галицијских неприступачних коса. Десетинама хиљада непотребних жртава пало је ту. Може ли Енглеска и Француска то тако лако заборавити? — Не може! Ми морамо озбиљно узети у обзир такав морал бугарске дипломатије и према њему морамо изићи са највећом одлучношћу. Ту потребу захтевају значај и узрок данашњег рата; ми се боримо за правду и слободу свих народа, да то постигнемо, мораћемо уклонити све, што нам на путу стоји!

Чекаћемо на одговор учињеног демарша; не буде ли Бугарска могла сама да уви-

ди своје интересе и не буде ли могла сама да узвиси свој државни морал, — заједничке ће силе бити приморане да провизорно заузму њезину територију, као потребну за ратну операцију. Имајући за начело у своме рату правду, независност и слободу, ми ћемо по свршеном рату бугарском народу предати праву њихову земљу, али пречишћену од трулежи, коју Бугарски народ није или могао, или умео, или није хтео очистити.

Ово су речи једног од наших уваженог дипломате.

Рабош

Дошао ми до руке први број „Гласника Трговачке Коморе“. Од дугог времена узео сам да га прелиставам. Још у самом почетку књиге наишао сам на ово: „За ова три месеца рада управа је одржала 6 седница, на... ит.д. ит.д.“

Заиста врешни људи!

Аргус

Национална економија

Немачке колоније

Ми смо у својим скорим чланцима о падању немачке индустрије нагласили, да ће немачка индустрија губитком свога трговачког бродовља, своје флоте, а нарочито губитком својих колонија претрпети велики слом, који ће онемогућити снагу немачке царевине у Европи. Ради јасноће и већег појимања ове ствари износимо данас мали преглед тих немачких колонија.

Немачка имаде ове колоније: У Африци: Того (на западној обали) површина 87.200 кв. км. са 1.600.000 стан., Камерун површина 495.000 кв. км. са 4.500.000 стан., Немачка југо-западна Африка 823.500 кв. км. са 30.000 стан., Немачка Источна Африка 946.500 кв. км. са 7.900.000 стан. — У полинезији имаде: Kaiser-Wilhelm-Land (цар-Вилелмова-земља) површина 181.650 кв. км. са 135.000 стан., Бизмарков-Архипелаг повр. 47.100 кв. км. са 210.000 стан. — Соломоново острво повр.

10.000 кв. км. са 80.000 стан., Каролине и Маријане повр. 2.080 кв. км. са 65.000 стан., Маршалова острва и Науру повр. 405 кв. км. са 170.000 стан., Самоа 2.590 кв. км. са 145.000 стан. — У Азији: Кијау Чу (узето у закуп) повр. 500 кв. км. са 165.000 ст.

Од ових колонија до сада у овоме рату Немачка је изгубила најважније своје колоније и то: југо-западну Немачку, чије се војске предала бугарском генералу Боти, затим у источној Немачкој влада револуција и енглеске трупе из суседне енглеске колоније ушле су успешно дубоко у земљу. Камерун су пре неколико дана заузели Французи, а Јапаници су још у почетку овога рата заузели Кијау Чу, Самоа, Каролине и Маријане.

Губитком свих колонија Немачка губи ванредно много у свима гранама привреде и индустрије. Да се то види јасније износимо ову статистику. Између Немачке и њених афричких колонија редовно и непрекидно саобраћало је 30 великих немачких бродова, од којих 75 бродова, што их је Немачка, по званичној статистици, имала пре осам година. Са тим колонијама Немачка губи: земље за колонизирање свога пресвеног становништва, губи поморску трговину и бродарску индустрију, губи дијау своје индустрије и трговинских производа, губи изворе за сировину, што је за индустрију земља, као што је Немачка, од еминентног значаја. Једном речју, губитком тих колонија, Немачка губи велики део своје европске снаге и силе.

Женски свет

Најбољи одговор на анкету:

„Кваим особинама проба да располаже сурруг, па да му жена призна првенство?“

Стварањем човека са психо физиолошким особинама које одговарају заједничком укусу свију жена — решава се помешану проблем.

Војиште. Драг. С. Петровић и.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД:

Италија и Грчка противу Турске

Париски „Тан“ у својој хроници о Дипломатској Ситуацији овако оцењује односе између Италије, Грчке и Турске:

Турска појачава своје проовакације према Италији и Грчкој. Младотурски национализам испуњен мржњом не води више рачуна ни о најелементарнијим обавезама, и Немци не могу да их обуздају из бојазни да не уздрмају слепо веру коју Турци имају у германску моћ. Отоманске власти узапиле су у луци Галате један италијански репортер, и у пркос протестима амбасадора употребили су га на војничке циљеве. У добу кад је г. Сонино већ био са својим колегама о томе догађају, као и о другима који јасно доказују систематско непријатељско расположење према Италијанима у Турској, дознало се и у Риму, да су турске једрилице искрцале на Киренаици, оружје муницију и официре, од којих су неколицина били Немци.

Официозни „Борнале д'Италија“ налази, да је превршила дара меру, и изјављује, да је дошао тренутак, да се учини крај плановима криминалне банде која управља Турском*. Не знамо, у којој ће мери италијанска влада званично санкционисати гнушање које све више обушта италијанско јавно мњење и да ли ће привести у дело мисао о прекади односа, која је већ изнотена пред министарску седницу поводом ранијих догађаја.

За сада Италија изгледа решена, да не дели свој војнички напор, и да га целог управо према противнику која се сада налази пред њом. Успех њезине офанзиве, чије се напредовање рачуна од 3 до 5 километара недељно, можда ће у неколико изменити тај првобитни план. У томе погледу, немогуће је ма шта предсказати, то је тајна њихове највише команде. У сваком случају, могуће је, да да ће Италија прекинути сво-

је дипломатске односе са Портум, а да томе и не следује објава рата. Пример њезиних односа са Немачком доказује такође, да те затегнуте ситуације могу да се протегну веома дуго. Турска међутим, пружа Италији читав низ разлога, било за прекид односа, било за објаву рата. Неоспорно је, да ће римски кабинет одлучити, шта је најпотребније да уради и усвојиће држање најсходније њезиним садашњим интересима као и општем плану савезничких операција.

Грчка се такође налази принуђена, да узме у одбрану, Грчке у Турској која су изложени најгрознијем поступању. Порта се ни мало не узима да прекине та гоњења која она у осталом преко својих представника и званичних органа, једнако демантује. Грчко јавно мњење показује се нарочито осетљиво према тим ударима које му наносе његов вековни непријатељ потезући на живот и имање његових сународника. И она тим енергичније гони своје владајуће кругове да устају у одбрану јединског престижа, што увиђају, да је компромитован опструкцијом политиком, чије се последице с дана у дан показују све опасније. Велики грчки државник кога се поједини утицаји труде да одрже далеко од власти, у пркос јасно изказаној жељи браћу, добија све више у ауторитету и престижу. Изгледа да одлагање скупштине до 3. августа имаће само за резултат да докаже неопходност што бржег доласка на државну управу г. Вензелоса, и то у тренутку, када се сама Турска труди свим силама да нагна земљу у конфликт, који је садањи кабинет сматрао за дужност да избегава.

Словенка Књижарница отворена је.

Реч у своје време

— Пажња надлежнима —

Пред Народну Скупштину изнотен је недавно пројект закона о преустројству поштанско-телеграфске струке. Прошавши кроз Скупштину на првом читању, овај закон, који би био као чорак напред и почетак у решењу чиновничког питања, није био те среће да прође и кроз друго читање. Кад је пак сада пред Народну Скупштину више закона, то ми апелујемо на увиђавност народних посланика, тражећи да овај закон још једаред прође кроз Скупштину и првм се.

Аутор овог закона, поднесеног Министру Грађевина, јесте начелник поште и телеграфа г. Сава Мијалковић. За релативно кратко време поштанско-телеграфска струка променила је око десет начелника. Али код свих је била иста слабост. Сви су они довођени као љубимци појединих партија, али ниједан као стручњак. Наравно да због тога ниједан није могао унапредити струку и сав њихов посао сводно се на административне послове.

Године 1901. долези за начелника поштанско-телеграфског одељења г. Сава Мијалковић, који је с једном малом паузом, начелник већ 14 година. Као човек који је ступио у ову струку. И морао је познавати, јер у маси нешколованих људи, једном младом чиновнику, при том факултетски образованом, морале су пасти у очи све слабе стране једне струке.

Купивши дуго година то своје искуство и своја опажања г. Мијалковић, кад је дошао за начелника поче радити на побољшању струке и реши се да по могућству изради за њу и закон, који би поштанско-телеграфску струку у Србији ставио у ред те струке у Француској и Енглеској. Овај закон о преустројству поштанско-телеграфске струке изнотен је дакле и пред Народну Скупштину и прошао је на првом читању, али на друго читање

још није изнотен.

Овим законом би се поштанско-телеграфска струка потпуно преустројила.

Г. Мијалковић је потпуно схватио стање у коме се поштанско-телеграфска струка налази. Схватио је оно што се дуго и дуго година није дало видети. Најме видео је да силне злоупотребе, деградације и друге неправилности које компроитују ову струку, долазе од рђаво регрутованог чиновничког кадра њеног. Поштар и телеграфисте већином су људи са 2—3 разреда гимназије — има и школованих — који су због разних стицаја околности морали отићи у ту струку. Трудећи се стално да за поштанско-телеграфску струку заинтересује и школоване људе, г. Мијалковић је видео да школоваши људи не улазе у овој струци у којој један млад чиновник почиње каријеру са 70 динара плате.

Да би показао какви изгледају школовани чиновници у овој струци г. Мијалковић је успео спремити у 1912—1913 години на војном курсу за кратко време око 100 младих школованих људи, који су данас од велике користи.

Зато би га данас пре него икада требало помоћи, јер на њему почива цела струка. Он једна пољана њој сву своју пажњу. Трбало би овај закон примити одмак и оставити га да ради неколико година с таквим законом, па ће се онда видети шта је вредео тај закон. Примањем овога закона дала би се satisfакција целокупној поштанско-телеграфској струци и самом г. Мијалковићу, који и сад у време ових трзавица неуморно ради и као начелник и као управник Поштанско-Телеграфске Шкоје у Нишу.

Наше железнице

— Портрети са наших железница —

II.
Када су они први пут радикали, они други имају разне концесије и бенефиције дилжурне, додатке и т. п. а када су они други самосталци онда

бјава обратном. Да је ово и стана види се и по томе што је Мих. Павловић и данас шеф нишке станице. Он је скупио под своју команду сво београдско и нишко особље а кампија их горе но под напредњачким режимом. Ова обес овога човека дозлогрдила је чак и једном команданту станице која је морао да на сред перона исправља своју сабљу о леђа овога селеције. Па ко је овоме свему крив? Свакоједно они из дирекције.

Дирекција има своих девет начелника, али точак који покреће целу машину рада на железници јесте саобраћајно одељење.

Саобраћајно одељење по природи службе која свада у делокруг овога одељења мора имати на челу људе од струке, људе часне и поштене који не хтећи и моћи свесно отпављати своју дужност како то сами државни интереси службе налажу али ми смо били такве среће, да на положају овако важном имамо људе кретење, по струци и спреми најгори, али као партизани најбоља.

Да ли је ко могао да помисли да начелник саобраћајног одељења буде један Антоније Панић човек који нема квалификације ни за једног практ. канта, човек који је био обичан келнер у једној сељачкој кафаници у Зајечару? да ли је ко могао помислити да шеф једног одсека у саобраћајном одељењу буде један Мирко Јовановић човек који је скроз неписмен. Јест, томе се нисмо надали али ми смо доживели да ове људе видимо на овим врло важним местима у овој државној установи! Истина њих не треба за ово кривати јер су се и они нашли у чуду кад су дошли на ове положаје али партијска дисциплина налагала им је да морају остати на овим местима.

Запитаће се неко између себе шта су нам они људи створили на железници? Ништа! Наје ништа. Ако хоћемо да говоримо онако по души непристрасно онда су они створили много. Желез.

ПОДЛИСТАК

Pierre Loti

Madame Hrysantème

Један од њих, раширио је био надамном огроман кишобран, на коме су биле насликне роде. Сви су се смешили, позивали ме на нешто и са очекивањем гледали у мене.

То сам у осталом и очекивао. Причали су ми о дикима, која ће ме нудити, да им укажем част и да се повезем на њиховим колима. Нисам дакле, никако био изненађен овим пријатним дочеком. Цини врше у Јапану службу наших фијакеријста, само с том разликом, што они сами и грају и улогу коња, па по погодби воде или на сат или до одређенога места. Ноге су им голе, и овога дана, разумем, биле благом упрсане. Главна им се губи под грдно

великим шеширом, који изгледа као штит на сијалици. Огрнули су се неким огртачем од сламе, из којег им се само врат види, те су тзко изгледала као неке покретне колибе. Они су се још увек смешили и чекали да се ја одлучим.

Пошто нисам имао част да познајем икога из ове гомиле, изабрао сам онога са кишобраном и сео у његова колима. Чам сам сео, над мојом главом навукла се кров. Ах, како је то било све мало и ниско. Преко ногу пребацио ми је воштано платно и повуче га све до очију, упрече се и добади ми неколико речи, које би од прилике требале да гласе: „Где желите да вас одвезем господине?“ — Ја му, на његовом матерњем језику, одговорах: „У Цветни врт, пријатељу!“

Ове сам четири речи научио на памет као папагај, па

сам се и сам чудило, да могу ма шта да значе; али сам видео да их је он разумео.

Поћосмо. Мој цин јури у највећем касу, а ја се само тресем у његовим лаким колима. Обоје смо се добро поквасили. Он од кише, а ја од капљица које су падале по мени, а које је он, трчући по барама, ногама бацао.

„У цветни врт!“ — довикнуо сам му као да сам добар познавалац ове вароши, а чудило сам се да ме је у опште и могао разумети. Био сам боље упознат са јапанским приликама, него што би се могло и мислити. Пријатељи, који су долазили из „Микадоговог царства“ причали су ми о свему, те сам тако знао, да је „Цветни врт“ једна позната чајдница, у којој се скупила најотменије јапанско друштво... „Кад будем стигао тамо, дозвољу себи неког „Камгуру-Сана“, који вр-

ши три важне услуге: он тумачи, пере рубље и одмиче се за дискретно укрштавање најразличитијих раса... На тај начин можда ћу, се још исте вечери упознати с девојком, коју ми је судбина одредила за жену... Ова ме мисао није нануштала за сво време војње.

Ах! Како је Јапан учинио на мене чудан утисак, тога кишног дана. Непријатна, замазана и упола поплављени Јапан приказивао ми се, уместо лепих кућа, људи и животиња, што сам ја у својој машти замислио на основу слика, које су ми долазиле до руку. Све оно, што сам гледао насликано на плавим и ружичастим сунцобранима и вазнама, пролазило је сада поред мене с кишобранима и у дрвеним ципелама, намрштено са упола затвореним очним капцима, испод којих су очи одавале неку чудностају сјај.

Кад кад окваси ми киша лице, да се сасвим морам замотати, па од љуљања чак и задремам, потпуно заборављајући, у каквој се земљи налазим. На крову мојих колима налазило се неколико повећих рудица, тако да се врло често десило, да се низ леђа спусти читав млаз воде. Онда се одједном присетим да се налазим у Јапану и да се први пут возим унутрашњому Нагасаки а, па стога опет провирих, из које напоље и радознало се окренуо и обзирао, без икакве обавезе, опет не подје.

Пролазило је од оних хилитних улицица, које биле у ономе...

— Настав.

Пред Горицом

— Енергични талијански напади —
Рим, 4 авг.
Италијанске армије предузеле су жестоке нападе на варош Горици, која се још увек одупире. Тврди се да и Немци узимају учешћа у одбрани те вароши са војском од 40 хиљада људи. Но, италијанска врховна команда верује да ће Горица у врло скором року пасти у руке Италијана.

Поморска трговина

— Пропаст аустро-немачке трговачке флоте.

После једне године рата констатује се да је аустро-немачка поморска трговина данас потпуно уништена. Цела аустро-немачка трговачка флота која је дач пре објаве рата бројала 3984 брода са запремином од 68.000.960 тона данас је сва залепљена, уништена или интернирана код неутралних, остатак је мобилан у аустро-немачким пристаништима. Губитка тиме изазвани не погашају само паробродске компаније, последнике и притежаоце бродова него је то кобна несрећа за целу земљу. Објашњење извора богатства за Енглеску лежи у томе што британска трговачка мариња врши сада 45 проц. од целокупног поморског транспорта целог света. Немачка је била достигла 12 проц.; уништењем и уклањањем целокупне њезине флоте резултат је, да она не прима на се ништа више од светских транспората, него на против она још за једну трећину увећава транспорт робе која се за њу доноси. Савезнички трговачки бродови, бродови које су немачки подводни бродови потопили, достижу укупну тонажу од 300.000 тона, међутим сваке године енглеске бродске радионице изриђују бродове за више од 1 милиона и 500.000. То очигледно доказује да торпиљирање бродова од стране немачких подводних лађа не мо-

же на у колико смањити ефектив енглеске трговачке флоте. И као морална акција рад немачких подводних бродова показао се ништави. Они нису имали никаквог утицаја на промет енглеских пристаништа која примају или отправљају редовно сваке недеље 1300 до 1400 бродова на далеке путеве. Једини резултат тога блокаса од стране немачких подводних бродова лежи у томе што се појачавају трошкови осигурања и други, које сада и Немачка сзма подноси тим јаче, што њезина трговачка флота не плови више, те је приморана да робу добија неутралним бродовима. Француска и енглеска трговачка флота напредују сваком даном све више, продужење блокаса ствар је само немачке сујете, која у осталом Немци стаје врло скупо.

Барон Буријан

— После мисије у Берлину —

Букурешт, 5. августа.
Аустројски министар спољних послова барон Буријан која је пре неки дан отпутовао у Берлин у поверљивој мисији вратио се синоћ у Беч. У овдашњим политичким круговима, који стоје у непосредном додиру са владом, верује се, да је мисија барона Буријана вези са скорим ступањем у акцију од стране Румуније. Буријан је вероватно упозорио на ту евентуалност берлинску владу.

Заслужен поступак

— Бугари наишли у Француској и Енглеској на рђав пријем —

Париз, 4. августа.
Владе француска и енглеска известиле су бугарску мисију, која је дошла у Француску и Енглеску ради куповине муниције, да она неће осигурати извршење бугарских поруџбина пре но што Бугарска ступи активно у рат. Ово је изазвало јаку забринутост у бугарским владајућим круговима.

Оставка Јагова

— Немачки министар унутрашњих дела поднео оставку —

Букурешт, 5. авг.
Један телеграм из Амстердама саопштава, да је немачки министар унутрашњих дела фон Јагов поднео оставку на министарски портфељ. За његовог заступника помиње се Цамерман.

Оставка фон Јагова доводи се у везу са очајним стањем у земљи.

Грчка криза

— Нов кабинет —
(Специјалан телеграм)

Солун, 5. авг.
Гуварис је по други пут подносио оставку свга кабинета. Краљ је примио оставку али је задржао и даље Гувариса на влади док се не образује нов кабинет. Оште је уверење да ће нову владу образovati Венизелос. Као кандидати се сматрају: Венизелос министар председник и спољних послова, Дангис војни, Кондуриотис мариње, Репулсис привде, Дијамис финансија.

Код др. Радославова

— Српски и бугарски посланици —

Софија, 5. августа
После конференције која је трајала пуни сат и по, г. г. Бошко Чолак Антић и Наум посетили су др. Радославова, Борко

Дневне вести

— Министарска седница —

Јуче по подне одржана је под председништвом г. Пашића министарска седница. На седници су расправљана питања која ће бити изнесена пред Народну Скупштину.

— Скупштинска седница —

Јуче није одржана скупштинска седница.

Трубецкој код г. Пашића

Одмах после министарске седнице г. Пашића је посетио кнез Трубецкој, руски посланик и са њиме је дуго конференсио. Овој конференцији присуствовао је и г. Јоца Јовановић.

— Код г. Јоца Јовановића —

Г. Мита Димитријевић, секретар нашег посланства у Софији допутовао је у Ниш и посетио г. Јоца Јовановића. Г. Димитријевић ће посетити и г. Пашића, а затим ће се вратити у Софију.

— Новинарске вести —

Г. Чириво, дописник „Патриса“, који се неколико дана бавио у Софију допутовао је у Ниш.

— Отпутовао —

Секретар шпанског посланства при нашем двору отпутовао је у Солун.

Ратна пошта

Чујем да је мој син Сретен Павла Станимировић војник VII пука 1 позива допун. батаљона погинуо је на Церу па како не знам поуздано да ли је истина то овим молим све војнике и другове мога сина ако који зна шта је са мојим Сретом да ме извести поред награде бићу му вечно благодарна.

— Мариа Станимировић удовца —

Косијанска ул. 29, Београд

Умољавам сваког шабачког грађанина, који зна штогод о мом ујаку и његовој жени и сину Пају

Лекарске вести

Др. Воја Суботић и др. М. Ризкијевић са два члана руске мисије допутовали су Београд. Г. Аверс, члан енглеске мисије и Меам Циба доиен из Кирбаје отпутовали су за Ниш.

— Увоз шећера —

Грчка је влада известила нашу владу, да ће дозволити извоз шећера, али једино Државном Монополу.

— Роман —

У недељу 9. августа, у 11 сати пре подне, у Саборној нишкој цркви, г. Васа Лазаревић секретар Министарства Унутрашњих Деда, даваће годишњи помен своје брагулок. Милану Лазаревићу ала резервном капетану, који је славно погинуо у борби при одбрани Шапца.

Јагеровића из Шапца и да јани г-ђи Софији Гемовић болнич. у Општој војној болници 18 пука, Београд.

Овакви смо

(АФОРИЗМИ)

Увек ће нам остати заговетом како могу људи да буду весели, кад смо ми тужни.

Изрека једног „практичара“: Идеалист је онај, који се брине за ствари, које га се ама баш ништа не тичу.

Последње вести

Талијански фронт

— Успех талијанских трупа —

РИМ, 30. августа.
Један непријатељски блиндирани воз наоружан топовима малог калибра и митраљевима покушао је 2. августа у долини Адије напад на нашу железничку станицу Серавало али је на лак начин одбијен. Иста је судбина постигла и омање нападе на наше положаје Монте Мађо на врсорави северозападно од Арсјера. У долини Полеви непријатељ је снажно напао положаје које смо одавно освојили али је после очајне борбе морао да се повуче са великим губитцима

Лела Перитева

— РОМАН из београдског живота —

Лелој девојци беше пала у део част, да ћерке једног високог официра обучи у шивењу и кројењу. Већ првих дана млада се девојка беше спријатељила, са нешто од ње млађим девојкама. Као и увек докле дани су и сада пролазила, и девојке су чисто са жалосћу гледале како са календара нестаје дан по дан и како се приближује крај њиховог разстанку.

На неколико дана но што ће бити завршен курс шивења и кројења, г-ђи пуковници је био дошао у госте њезин брат, која је у то време студирао на страни економске науке. Био је са одличним успехом свршио школу и са дипломом у џепу хатао је, да

са својом сестром подели радост. Обоје су биле ван себе од радости, и сестра је већ гледала свог брата на веома високом и угледном положају. Он ће брзо аванзовати, сада само добру партију да му нађемо и да га оженимо! Тако је мислила г-ђа пуковница.

Први дан по доласку протекла су без икакве измене. Па ипак да је неко пажљиво мотрио и једну и другу страну приметно би да има нечега. Млада човек би свој поглед веома често заустављао на младој девојци и осетио би извесно расположење, од којег би му срце брже закуцало. Исти је случај био и са младом девојком. Кад би се њезин поглед сусрео са погледом младога човека, њу би румен обљао и она би збуњена и до ушију поцрвенела гледала што брже да изађе из собе, да се уклони из близине младога човека.

Кад би остајала на само, она би се питала шта је то самном? Одкуда ова нагла промена! Али одговора није могла себи дати. Међутим, да је питала своје срце оно би јој дало најтачнији одговор. Једно вече млада се девојка беше дуже време задржала. Мрак је већ увелико пао када се кренула својој кући.

Млади човек видећи да се она налази у веома незгодном положају, понуди се да је отпрати до куће.

Млада је девојка прво оклевалала да прими понуду младог човека али кад је пуковниковица и сама то препоручила, она је пристала.

Неко време су ћутали обоје и ишли једно поред другог. Брат пуковниковице назовимо га Стевом, чудно се шта му је. Од куда њему да се језик од једном завеже.

Он који је водио прву реч по журевима, који је успешно

извршио офанзиву и према најпорпцијем непријатељу, са да је ћутао, и није умео да нађе zgodnu прилику, да би развио разговор.

Напољу је киша ромињала исто као и оне ноћи, када смо их, у почетку приче, нашли у кафани код Дарданела. Неколико хладних капи падоше девојци за врат и она се сва најежи.

— Вами је хладно! — једва процеди кроз зубе Стеван, и осети како га нешто гуши.

— А не, неколико капи кише... рече девојка и ућута, јер се бојала да неће моћи да доврши реченицу.

— Ужасно време!

— Да ужасно време!
И на томе се свршио цео разговор између њих двоје. Ишли су ћутећи једно поред другог. На улици не беше никога. Чак не беше ни патролице. Он беше вереватно прикривен у какву капију

или можда још сигурније био се завукао у кући кокле господштине и у друштву какве Режике, Ерже или Катике јео је најлепши део вочере, који је служавка прикрила за њега.

(Наставиће се)

О пољупцу

— P. de G. —

Једна млада девојка, која је први пут пољубила, мислила је да је то почетак коме нема краја.

Под пољупцем разумем само онај, који је учињен на усне. Други значе мало или и сувише много.

Љубавни пољубац треба сравнити са печатом на писму. Он се топло спаја, (лепи) а ладно одваја (ломни).

Бомбардовање Јафе

— Успех француске крстарице —

ЦАРИГРАД, 3. августа

Јављају из Јафе да је прекјуче у јутру француска крстарица „Ж. Д'Арк“ бомбардовала четврт часа ту варош. 7 пројектила је пала на фабрику машина Ваднер. Први и други су спратови срушени.

Бугарски упад

— Бугари опет извршили напад на нашу територију —

НИШ, 5. августа.

Једна бугарска чета у јачини 10 до 13 људи обучена у војничко одело напало је ноћу између 1 и 3 августа на село Узен, срез Кривопаљаначки.

Приликом тога упала ножевима је убила Давида Анђелковића угледног домаћина из истог села, старог око 60 година и његову кћер Велику 20 година. Своје жртве четници су најсвирилије ископили и онаказили. Село Узен налази се у непосредној близини бугарске границе.

Бугарски четници и војници покушали су у више места да приводе сељане да им служе на употребу. Како су сви то увек одбили одсечно, Бугари су, да би им се осветили извршили овај гнусни злочин.

Са Запада

— Француски фронт —

ПАРИЗ, 5. августа

У току прошле ноћи непрекидана канонада у области Сомеса на висоравни Нуврон и северно од Ена. Борбеним гранатама и бомбама на сектору Кеувлер и у западној Аргоњи У Вогезима смо експлозијом поткопили извршили напад непријатељских ровова према Бујом Хаубт Л Ба и Амерувилеру заробили неколико војника и запленили две справе за бацање бомби и један митраљез.

ФЕЛТОН

Са Наполеоном у Русији

— Мемоари Хајнриха фон Роса — (42)

Допуније сам дознао у Брисову на Версени од два подофицира из баденског гренадирског пука, да је Наполеон лично издао ту свирепу наредбу; неки официри из његовог штаба захтевали су категорички да се та наредба приведе у дело, други су били одсудно противни; међу овима последњим био је и Вергије и још њих двојица, који су околишно нагласили неколицина гренадира, да преко вођи допусте заробљеницима да побегну. Ови подофицири у веровали су ме још, тако су заробљеници били неодлучни кад им е давао миг на бегство. Тако би ноћу, кад би били послати по воду у који удаљен крај, опет долазили натраг немајући зрабности да побегну.

Ова туча је престала већ идућег дана, кад су нас у близини Вјесма препали Козаци.

Наше даље одступање било је крунисано пелевином околних села и бацањем у ваздух кола са муницијом. Те су експлозије биле тако силне као да су читави мигагини муницијских слагалишта експлодирани. По неки пут експлозије су се дешавале у нашој непосредној близини, и за дивно чудо и ако су војници били врло несбаариви према таквим опасним случајевима, никад се није десила

ни једна несрећа. На свом путу, који смо великом превазили пешце водећи коње за дизгине, утопули у мисли, страшне и тегобне, које изазиваху посматрање бедне околне, чекивали смо место на коме ће бити крај нашој глади и умору. У тим мислима утопули пазих најдјом испред мене на аруму једну врло укусно израђену дрвену кашику. Ја је подигох, посматрао сам је, верујући да беше један знак са неба, да ублажа моје очајање. И заиста ја сам се охрабрио.

Увече кад смо стигли у Частк, наишао сам на потпоручника Вајса, који је 6. јула био рањен у битци код Вјија у Валии прележао рану. Он је скупо све људе и коње, који су били з-о таги после прелаза преко Њемена, и од њих образовао нову команду, којој је он био командант. Хтео је да види Москву и пошао је к њој, али је на жалост стигао допкан.

Са још неколицином познаника, међу којима је био и пуковник Норман, образложи смо заједничку кухињу. Вајсе најбоље разумео у кувању; уготовио је од брашна и меса т. з. војничку питу, која је утолила апетит њих шесторице.

— Наставиће се —

Историја Српског Народа

Д-р СТАНОЈА СТАНОЈЕВИЋА
професора Универзитета

Цена 1.— дин.

КЊИЖАРА „НАПРЕДАК“
Београд, Ки. Михајлова 9.

247.2—8

НАГРАДИЛО
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

ДУШАН МИЛ. ШИЈАЧКИ

БАЛКАНСКИ РАТ

1912 — у слици и речи — 1913

ХИЉАДУ СЛИКА

свих погинулих и умрлих официра, војсковођа, градова, предела, ратних трофеја и т. д.

ХИЉАДУ ЧЛАНАКА

у којима су опширно и верно описане све веће борбе и херојска дела победника.

Осамдесет штампаних таблица великог фолно формата с друкским крајем и елегантним тврдом корицом.

Цена 12 динара

„ДЕЛО“ и сва дневна штампа најлепше оцењива.

Поручиће се слати:

Д. М. ШИЈАЧКИ Државна Штампарија
Београд.

Ко поштом волаа за четири књиге пету добија на дар.

250 4—10

ОБУЉАРСКА РАДЊА

ЈАНИЋИЈА СТЕРИЈАДИСА

— ПАЛАНКА —

ПОТРЕБУЈЕ РАДНИКЕ

Палића по оној тарифи, и то: мушке 6 динара, женске 5 динара. Посао сталан. 255. 4—15

Против злојеља могу

ЈЕДИНИ СИГУРАН И БЕЗОПАСАН
ЛЕК ЈЕСТЕ

БОРОЛАН

справљен по професору ШВАЈЦЕРУ

Цена оригиналној кутки 1.50 дин.

Шаље се доплатом. — Препоручавцима 30% попушта.

Дворска Аптека Ботојевића — Скопје
245 6—25

Изашла је из штампе књига:

ГИГА ГЕРШИЋ

окајини

ЦАРИНСКИ САВЕЗИ

У ТЕОРИЈИ И ПРАКТИЦИ

Њихова значајна за тргов. политику садашњости и будућности, са посебним погледом на балкански савез по најновијим стручним радницама.

О овој академској расправи Г. Гига Гершић, најбољег познаваца Међународног Права, опширно излаже неумесност царинског савеза са Аустро-Угарском и препоручује економско ближење Балканског Народа. — Књига има 11 штампаних таблица велике осмице.

Цена 2.— дин.

Књижарима 30 од сто рачата. Препоручавцима 20 од сто или свијих шести примерак бесплатно.

Ко нам новац у напред поштом, добије о нашем трошку.

Може се добити у свима књижарима или непосредно код издавача.

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА

ГЕЦЕ КОНА

БЕОГРАД.

260 2—5

Француско-Српска Банка

— НИШ —

извештава трговачки свет да продаје чекове на Париз у сваком износу по курсу 120 динара сребра за 100 франака.

Она продаје чекове и на друга места као: Лондон, Петроград, Њујорк, Милано, Женева, Атина, Солун и т. д. по одговарајућем паритету.

257

4—10

БЕОГРАДСКА КОЛОНИЈАЛНА РАДЊА

ЂОРЂА ГАВРИЛОВИЋА

ПРЕСЕЉЕНА ЈЕ У РИСТИЋЕВУ УЛ. БР. 32

— КАФ. ТЕТОВО —

и препоручује велику партију карата за играње

„ЈОСЕФ ГЛАНЦ“ 52 и 32

по веома умереној цени.

253

4—5

Ломничка Минерална Кисела Вода

Јављам свима потрошачима Ломничке Минералне Воде, да ја и даље радим, чега рада нека се као и досад на мене обрете.

Уједно јављам да сам се са блела и саобраћајним средствима и да ће сваки бити задовољен.

Сваке флаша снабдевана је запущачем „Петровића Логнуца.“

МИЛЕНА ПОК. П. ПЕТРОВИЋА

Сопств. Ломничке Минер. Воде
КРУШЕВАЦ

258. 3—10

ЛОМНИЧКА КИСЕЛА ВОДА

За упак сам Ломничке Киселе Воде. На стоваришту имам воде у флашама од 1/2, 1 и 1 литар. Ко потребује нека се изволи обратити потписаном закупу.

Ко жели, може послати кога са флашама на извор или потписаном, где не добити потребно одобрење за воду.

За ближа обавештења може се свако обратити закупу

Љуб. Ристићу

193—18—

гостионарству хотел „Касина“ Крушевац.

Наш мили и никад непрекаљени

МИХАЈЛО ПАВЛОВИЋ

ТРГОВАЦ

преминуо је у Крушевцу 25 ов. месеца, а сахрањен је у породичној гробници у Београду 27 ов. месеца.

Јављајући ову по нас тужну вест пријатељима и познаницима, не можемо пропустити прилику да и овим путем изјавимо нашу свесрдну благодарност.

Његовом Краљевском Височанству Престолонаследнику Александру на изјави саучешћа преко свога ајутанта.

Његовом Високопреосвештенству Господину Митрополиту Димитрију, који нас је чинодејствујући при опелу драгог нам покојника веома много задужио.

Парохи Београдском Господину Миливоју Петровићу, који је у свом дирљивом говору тако лепо изразио врлине нашега милостивог покојника.

Свима многобројним сродницима и пријатељима покојниковим и нашим који милога до вечне куће испратили или нам усмено и писмено изјавили саучешће у нашој превеликој жалости.

Штампали Српској а нарочито листонима београдским и нишким који у својим дивним некролозима лепо одржали јаван рад покојников и изнеше његове заслуге.

Нека је свима од срца хвала.

Београд, 30. Јула 1915 год.

ОЖАЛОШЋЕНА

Породица поч. Михајла Павловића

262

2—3